

Mandat Helgelandssykehuset 2025 – styrebehandlinger i Helgelandssykehuset HF (HSYK) og Helse Nord RHF (HN)

- **Oppdragsdokument 2013:**

Helgelandssykehuset HF skal videreutvikle et godt lokalsykehusstilbud og en desentralisert spesialisthelsetjeneste på Helgeland i samarbeid med kommunene og styrke forskning, fagutvikling og utdanning.

- **HN styresak 37-2013/3 og HSYK styresak 40/2013:**

Helse Nord RHF ber Helgelandssykehuset HF konsekvensutrede hvordan helseforetaket vil påvirkes av de eksterne endringene som gjør seg gjeldende nå og fremover. Arbeidet må gi et godt beslutningsgrunnlag for fremtidig utvikling og struktur av Helgelandssykehuset i tråd med:

- *Befolkningens behov for spesialisthelsetjenester lokalisert til Helgeland*
- *Demografisk og epidemiologisk utvikling*
- *Faglig og teknologisk utvikling*
- *Samhandling med primærhelsetjenesten*
- *Samhandling med de andre helseforetakene i Helse Nord*
- *Helse Nord RHF's strategi om mest mulig behandling nært der pasienten bor*
- *Endringer i pasientrollen med særlig fokus på økt brukermedvirkning.*

Utredningen bør utrede og beskrive minimum 3 ulike alternative modeller for organisering av spesialisthelsetjenester som ivaretar overnevnte kriterier:

- *Fremskrive nåværende modell*
- *Utrede en modell med tre klinikker lokalisert til nåværende sykehus og et nytt "sengesykehus"*
- *Utrede en modell hvor man legger ned all somatisk aktivitet i nåværende sykehuslokalisasjoner og bygger et nytt sykehus*

Utredningen må ha høyt fokus mot hvordan man bygger gode, solide fagmiljø i de neste 10-15 årene. Det må være et tett samarbeid med kommunehelsetjenesten, tillitsvalgte og vernetjenesten.

Helgelandssykehuset HF organiserer selv utredningen, og det ønskes at prosjektet skal ferdigstilles innen 1. mai 2014.

- **HSYK styresak 52/2013:** Endring av konsekvensutredning til utviklingsplan
- **Utviklingsplan ferdigstilt 29.10.2014**
- **HSYK styresak 26/2015:** Styrets anbefaling for videre arbeid med idéfasen
- **HSYK styresak 76/2105:** Forslag til mandat for idéfasen
- **HN styresak 136-2015:** Mandat for idéfasen gitt etter forslag fra HSYK i styresak 76/2015:
 1. Mål for idéfasen

Alternativ 2 og 3 i *Utviklingsplan 2025* utredes videre med tanke på å beslutte fremtidig organisering av spesialisthelsetjenestetilbudet på Helgeland.

Mål med idéfasen er å komme frem til hvilke alternativ en ønsker å ta med seg videre i konseptfasen. Idéfasearbeidet starter med å klargjøre hvilke alternativer som skal utredes fullt ut i idéfasen. Dette arbeidet må ta hensyn til de foreløpige føringer i utkast til ny nasjonal helse- og sykehusplan.

2. Forutsetninger og rammer

Utredningen av det framtidige spesialisthelsetjenestetilbudet på Helgeland skal baseres på vedtatt arbeids- og funksjonsfordeling i spesialisthelsetjenesten i Helse Nord, styrevedtak i Helgelandssykehuset sak 26/2015 30.04.2015, *Utviklingsplan 2025*, rapporten «Desentraliserte spesialisthelsetjenester/LMS Brønnøysund» datert 19.12.2014, føringer fra Nasjonal helse- og sykehusplan når den er behandlet våren 2016 og Helsedirektoratets veileder for tidligfaseplanlegging. Arbeidet med planlegging og gjennomføring av tilbudet i Brønnøysund gis prioritet.

3. Identifisering av prinsipielle alternative løsninger

- 1. I alternativ 2 skal det utredes ett komplett sykehus med akuttfunksjoner med døgnkontinuerlig beredskap i både indremedisin, generell kirurgi og anestesi (tidligere omtalt som sengesykehus) med inntil tre lokalmedisinske sentre (LMS) lokalisert til dagens sykehus og LMS i Brønnøysund. Andre kombinasjoner kan også vurderes. Alternativet er i henhold til scenario 2 i forslag til ny Nasjonal helse- og sykehusplan.*
- 2. For alternativ 2 skal også behovet for et indremedisinsk akutt sykehus ved en eller flere av de desentraliserte lokasjoner vurderes. Lokalisering av det nye Helgelandssykehuset vil påvirke dette behovet. Alternativet er i henhold til scenario 1 i forslag til ny Nasjonal helse- og sykehusplan.*
- 3. I alternativ 3 skal det utredes et sykehus som ivaretar all somatisk spesialisthelsetjeneste på Helgeland.*
- 4. Utredning av alternativene skal også inkludere psykisk helsevern og rus. Det betyr at en i alternativ 2 skal kunne lokalisere tjenester både ved det komplette sykehuset og ved lokalmedisinske sentra (DPS). I alternativ 3 skal all virksomhet også innen psykisk helse- og rus samles ett sted.*
- 5. Det desentraliserte spesialisthelsetjenestetilbudet/LMS i Brønnøysund skal styrkes i tråd med rapporten «Desentraliserte spesialisthelsetjenester/LMS Brønnøysund» datert 19.12.2014.*
- 6. Utviklingsplanens 0-alternativ skal videreutvikles på en måte som gjør det mulig for Helgelandssykehuset å gå videre til neste fase i prosessen.*
- 7. Utredningen skal beskrive et moderne prehospitalt tilbud som sentralt element i den akuttmedisinske kjeden. Den skal også vise hvordan den prehospitalt*

aktiviteten er tilpasset en ny organisering og lokalisering av spesialisthelsetjenesten. Mulige konsekvenser av å endre lokalisering av luftambulansetjenesten skal også utredes.

8. *Idéfaseutredningen skal inneholde konkrete beskrivelser av hvilke konsekvenser ny struktur for spesialisthelsetjenesten har for samhandlingen med kommunenes tjenestetilbud, og en vurderinger av evt. tiltak som må iverksettes.*
9. *Det skal utvikles et sett kriterier som lokaliseringalternativene skal vurderes mot. Kriteriene skal vedtas av styret i Helgelandssykehuset HF og styret i Helse Nord RHF. Aerkjente metoder og kriterier fra andre prosjekter skal legges til grunn. Samfunnsmessige konsekvenser skal analyseres og transportkostnader skal beregnes for de alternativer som tilfredsstillere kriteriene og utredes fullt ut i idéfasen.*
10. *Idéfaseutredningen skal inneholde en ny bærekraftsanalyse basert på nåværende inntektsfordelingsmodell og alle kjente forhold som påvirker den økonomiske situasjonen.*
11. *Aktivitetstallene for Helgeland fremskrives til 2030.*

- **HSYK styresak 10/2016** Prosjektplan idéfase Helgelandssykehuset 2025 vedtatt
- **HSYK styresak 61/2016:** Lokaliseringalternativer. Hemnes og Leirfjord kommuner inkluderes for ett nytt sykehus
- **HSYK styresak 62/2016:** Alternativer. Bare alternativet med ett stort akutt sykehus og inntil 3 DMS skulle være med videre i utredningen.
- **HN Styresak 104/2016:** Kriterier for lokalisasjon og valg av tomt
Styrets vedtak:
 1. *Styret i Helse Nord RHF stadfester vedtak i styret i Helgelandssykehuset HF om hvilke kriterier som skal ligge til grunn for valg av tomt og sykehus på Helgeland, jf. vedlegg 1 (styresak 61/2016: Kriterier for valg av lokalisering og tomt for sykehusbygg på Helgeland).*
 2. *Styret vedtar at det er de fire byene/tettstedene Mo i Rana, Mosjøen, Sandnessjøen og Brønnøysund som sammen med Leirfjord sentrum og Hemnes sentrum skal utredes videre som aktuell lokalisering for sykehusbygg. Plan for realisering av et distriktsmedisinsk senter i Brønnøysund i samarbeid med kommunen legges frem snarest mulig.*
 3. *Styret ber om at en eventuell lokalisering til Leirfjord eller Hemnes kommune, begrunnes særskilt.*
- **HN Styresak 105/2016:** Utredning av alternativer:
Styrets vedtak:

Styret i Helse Nord RHF viser til de føringer som er gitt i Nasjonal helse- og sykehusplan og mandatet fra Helse Nord RHF til idéfasen for Helgelandssykehuset 2025 (jf. styresak 136-2015 Helgelandssykehuset 2025 - idéfase, mandat - styremøte Helse Nord RHF 16. desember 2015) og til behandling av styresak 62-2016 Helgelandssykehuset 2025 - alternativer som utredes videre (styremøte Helgelandssykehuset HF 31. august 2016) og ber om at følgende legges til grunn for utredningen av sykehusstrukturen på Helgeland 2025:

- I. 0-alternativet (dagens løsning)*
- II. Alternativ 2a - Stort akuttssykehus med inntil tre DMS2*
- III. Alternativ 2b-1 Stort akuttssykehus i kombinasjon med ett akuttssykehus og inntil to DMS*
- IV. Styret forutsetter at alle alternativene utredes likeverdige.*

Styret forutsetter videre at utredningen av alternativene kobles mot valg av lokalisering av sykehusbygg på Helgeland

- **HSYK styresak 100/2018** Ønske om avgrensning av mandatet

Styrets vedtak:

Styret registrerer at det er stor tilslutning til en-sykehusmodellen. Styret ber derfor om at mandat for utredning av alternativer (RHF styresak 105/2016) justeres slik at det åpnes for at administrerende direktør kan legge frem et forslag til utredning som avgrenses til lokaliseringalternativer for ett stort akuttssykehus på Helgeland

- **HN styresak 169-2018:** Presisering av mandatet. I vedtaket ble det ikke gjort endringer i mandatet.

Styrets vedtak:

- 1. Styret i Helse Nord RHF viser til endelig vedtak i styresak 105-2016 Helgelandssykehuset 2025 - utredning av alternativer (styremøte Helse Nord RHF 22. september 2016) og vedtak i styresak 100-2018 Muntlig informasjon fra adm. dir. i styremøte 14. desember 2018, herunder punkt 2 Helgelandssykehuset 2025 - kort informasjon (styremøte i Helgelandssykehuset HF 14. desember 2018).*
- 2. Styret viser videre til den planlagte høringsprosessen ad. rapporten fra den eksterne ressursgruppen i Helgelandssykehuset HF. Styret er av den oppfatning at endelig beslutningsgrunnlag for valg av sykehusstruktur og lokalisering må også omfatte ytterligere vurderinger av flere ulike forhold (herunder punkt 3 i styresak 100-2018 i Helgelandssykehuset HF).*
- 3. Styret ber om at høringsprosessen i Helgelandssykehuset HF gjennomføres som planlagt. Deretter vil mandatet eventuelt kunne justeres for å gi Helgelandssykehuset HF muligheten til å legge frem en mer spisset utredning.*
- 4. Styret ber adm. direktør om å komme tilbake til styret med forslag til justering av mandat etter at høringsprosessen er gjennomført.*

- **HSYK styresak 38-2019:** Forespørsel om avgrensning av mandatet
 Styrets vedtak:
Styret i Helgelandssykehuset HF ber administrerende direktør sende en ny forespørsel til styret i Helse Nord RHF om mulighet for avgrensning i mandatet, ihht tidligere henvendelse og svar fra Helse Nord RHF.

- **HN styresak 68-2019:** Presisering i mandatet. To-sykehusløsningen ble ikke tatt ut av mandatet, men styrets presiserte at alternativ 2 b-1 omhandler ett stort akuttsykehus og ett akuttsykehus.
 Styrets vedtak:

 1. *Styret i Helse Nord RHF tar informasjonen om status i prosjekt Helgelandssykehuset 2025 og forespørsel fra Helgelandssykehuset HF om endring av mandat for prosjektinnramming til orientering.*
 2. *Styret er opptatt av at befolkningen på Helgeland skal ha et fullverdig og likeverdig tilbud av spesialisthelsetjenester.*
 3. *Styret støtter adm. direktørs anbefaling om at alternativ 2 b-1 (stort akuttsykehus med alle funksjoner pluss ett akuttsykehus, og inntil to distriktsmedisinske sentre) ikke tas ut av mandatet for prosjektinnramming Helgelandssykehuset 2025 nå. Samfunnsanalysen må foreligge først og vurderes, før mandatet for prosjektinnrammingen vurderes endret. Styret presiserer at alternativ 2 b-1 omhandler ett stort akuttsykehus og ett akuttsykehus, jf. Nasjonal helse- og sykehusplan.*
 4. *Som beslutningsgrunnlag for valg av struktur på Helgeland ber styret om at følgende supplerende informasjon legges frem - i tillegg til de helsefaglige vurderingene:*
 - a. *Samfunnsanalyse med alternative lokaliseringer i Mo i Rana og aksene Mosjøen og omegn-Sandnessjøen og omegn (herunder Leirfjord) - inntil seks alternativer totalt. Styret ser ikke noen særskilte forhold som tilsier at lokalisering på Hemnes fortsatt skal utredes. Denne lokaliseringen utgår derfor fra videre utredning.*
 - b. *Beskrivelse av psykisk helsevern i en ny struktur.*
 - c. *Beskrivelse av fødetilbudet i en ny struktur.*
 - d. *Bærekraftanalyse for Helgelandssykehuset HF med ny struktur.*

Styret ber adm. direktør om å bidra med nødvendige avklaringer ovenfor Helgelandssykehuset HF for å sikre at beslutningsgrunnlaget for styret i Helse Nord RHF er tilfredsstillende og i tråd med styrets ønsker og vedtatt mandat for prosjektet.

 5. *Styret forutsetter at strukturen på Helgeland avklares senest i styremøte i Helse NordRHF i november 2019. Styret ber derfor om at beslutningsgrunnlaget (jf. punkt 4 i dette vedtaket) foreligger i god tid før strukturspørsmålet diskuteres. Først deretter avklares lokaliseringen for den valgte strukturen.*

- **HN styresak 81-2019:** Muntlig orientering fra adm. dir. til styret: Ift vedtaket i styresak 68-2019 pkt 4 a ble det presisert at «omegn» bør defineres til «innenfor reiseavstand på ca. 20 minutter målt fra rådhusene».

